

# Csecsemőkori védőoltások

egy éves korig



**i**mmunisation

the safest way to protect your child

Tartalmazza az új meningitisz B oltásról szóló tájékoztatást – gondoskodjon róla, hogy legyen otthon csecsemő paracetamol a kéthónapos oltásakor.

**Immunisation for babies - Hungarian**

# Bevezető

Ez az útmutató egy éves kor alatti csecsemők szüleinek szól. Tájékoztatást nyújt az általános védőoltásokról, amelyeket súlyos gyermekkori betegségek elleni védelem céljából kapnak a kisbabák. Információt nyújt a betegségekről, és elmagyarázza, hogy miért szükséges a gyermekek védelme ezekkel szemben.

Az immunizációs programot rendszeresen felülvizsgálják, hogy a gyermekek mindig a leghatékonyabb védelemben részesüljenek a megelőzhető betegségekkel szemben. Ez a füzet az immunizációs programban nemrég bekövetkezett változásokat is tartalmazza. Az útmutató tartalmazza az oltási program legújabb változásait, mint a Meningococcus B (MenB védőoltás) elleni oltás bevezetését és a paracetamol beadásának a fontosságát a MenB védőoltás első két dózisát követően.

**Gondoskodjon róla, hogy legyen otthon csecsemő paracetamol, mielőtt csecsemőjét elviszi az első oltásokra.** (Lásd: 15–17. oldal) Továbbá információt tartalmaz a hepatitis B elleni védelemről a DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) kombinált védőoltás részeként, amelyet a 2017 augusztusától született csecsemők oltási rendjébe vezetünk be.



"A világ egészsége szempontjából a két legfontosabb közegészségügyi beavatkozás a tiszta víz és a védőoltások."

Egészségügyi  
Világszervezet

## Mi az immunizáció?

Az immunizáció a legjobb és a legbiztonságosabb módszere annak, hogy megakadályozzuk, hogy kisbabája elkapjon különféle fertőző betegségeket. A kisbabák védőoltásokat kapnak, amelyek antitestek termelésére serkentik az immunrendszert. Az antitestek biztosítják a szervezet természetes védelmét a fertőző betegségek leküzdéséhez. Az immunizáció segítségével a szervezet készen áll leküzdni a fertőzést, ha a gyermek kapcsolatba kerül a betegséggel.

## Miért van szükségünk védőoltásokra?

Világszerte minden évben milliók halnak bele fertőző betegségekbe.

A legtöbb ilyen betegség már ritka Észak-Írországbán, így lehet, hogy keveset tud ezekről. Azért ritkák ezek a betegségek, mert sokan éltek a védőoltások lehetőségével és a védőoltások hatékonyak a betegségekkel szemben. Azonban a világ más tájain továbbra is gyakran előfordulnak, és a nemzetközi utazás növekedésével ezek visszakerülhetnek Észak-Írországba és megfertőzhetik azokat a gyermekeket, akik nincsenek beoltva.

Nem szabad megfélemedeznünk arról, hogy potenciálisan milyen súlyos betegségekről van szó. A csecsemők vannak leginkább kitéve ezeknek a betegségeknek, ezért kell a lehető leghamarabb védelmet biztosítani a számukra. A kisbabája teljes védettségiéhez több oltásra van szükség, ezért fontos a teljes folyamat befejezése. Ha a kisbabája kihagyja az oltások bármelyikét, a legtöbbet később is bepótolhatja, akkor is, ha hosszú idő telik el az oltások között. Kérje meg háziorvosát vagy védőnőjét, hogy intézkedjenek a kihagyott dózis beadásáról. A folyamatot nem kell előlről kezdeni.

Egyes betegségek nagyobb gyerekeknél lehetnek súlyosabb lefolyásúak, ezért fontos az emlékeztető oltások beadása.

Ha további tájékoztatást szeretne kapni, beszéljen a védőnőjével, háziorvosával vagy az ápolóval az Ön rendelőjében.

Továbbá megtekintheti a következő oldalakat is: [www.publichealth.hscni.net](http://www.publichealth.hscni.net) vagy [www.nhs.uk/vaccinations](http://www.nhs.uk/vaccinations)

# Csecsemőkori védőoltások

## DTaP/IPV/Hib/HepB védőoltás (6 az 1-ben)

Az oltás a diphtheria (D, torokgyík), tetanusz (T), pertussis (P; számarköhögés), polio (inaktivált polio vakcina - IPV) és a B típusú Haemophilus influenzae (Hib) és Hepatitis B (HepB) ellen nyújt védelmet. Az oltás polio részét ma már a kombinált injekcióban adják be és nem szájon át.

***Kisbabájának kettő, három és négy hónapos korban kell megkapnia a DTaP/IPV/Hib/HepB védőoltást (6 az 1-ben).***

Gyermeke (MenC-vel kombinált) Hib emlékeztető oltást kap az első születésnapja után, valamint diphtheria, tetanusz, pertussis és polio elleni emlékeztető oltást, mielőtt elkezdi az iskolát. További tetanusz, diphtheria és polio emlékeztető oltás 14 és 18 éves kor között esedékes.

### Mennyire hatékony a DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) védőoltás?

Tanulmányok kimutatták, hogy a DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) védőoltás nagyon hatékonyan védi kisbabáját mind a hat súlyos betegséggel szemben. Azonban a fent felvázolt emlékeztető oltások szükségesek ahhoz, hogy a védettség felnőttkorig kiterjedjen.

### Milyen betegségekkel szemben nyújt védelmet a DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) védőoltás?

#### Diphtheria

A diphtheria, azaz torokgyík súlyos betegség, amely általában torokfájással kezdődik és rövid időn belül légzési akadályokat okozhat. Kárt tehet a szívben és az idegrendszerben, súlyos esetben halálos is lehet. A diphtheria elleni védőoltás bevezetését megelőzően Észak-Írországból akár évi 1500 esetben is előfordult.

#### Tetanusz

A tetanusz fájdalmas betegség, amely kihat az izomzatra és légzési akadályokat okozhat. Az idegrendszerre is kihat és halálos kimenetelű is lehet. A tetanuszt a földből vagy trágyából a nyílt sebeken keresztül a testbe jutó baktériumok okozzák. Nem ragályos, de mindig jelen van a talajban, még ebben az országban is.



### Pertussis (szamárköhögés)

A szamárköhögés hosszantartó köhögéses és fulladásos tünetekkel jár, ami megnehezíti a légzést. Akár 10 hétig is eltarthat. Kisgyermeknél nagyon súlyos lefolyású, az egy év alatti csecsemőknél halálos is lehet. A pertussis védőoltás bevezetését megelőzően évi 3500 esetet is jelentettek Észak-Írországbán.

### Polio

A poliovírus az idegrendszeret támadja meg és véglegesen megbéníthatja az izomzatot. Ha a mellkasi izmokat vagy az agyat támadja meg, halálos is lehet. A védőoltást megelőzően évente akár 1500 gyermekbénulásos eset is előfordult Észak-Írországbán.

### Hib

A Hib fertőzés számos súlyos betegséget okozhat, pl. vérmérgezést, tüdő- és agyhártyagyulladást. Ezek mindegyike halálos kimenetelű lehet, ha nem kezelik gyorsan. A Hib védőoltás az agyhártyagyulladásnak csak egy fajtája (a Hib) ellen nyújt védelmet. Az agyhártyagyulladás más típusaival szemben nem jelent védelmet.

### Hepatitis B

A hepatitis B egy májfertőzés, amelyet a hepatitis B vírus okoz. A gyermekeknél a fertőzés több éven át is eltarthat és olyan komplikációkhoz vezethet, mint a máj hegesedése (cirrózis), ami gátolja a máj rendes működését, vagy akár májrákhoz is.

Bár az Egyesült Királyságban alacsony a hepatitis B vírussal fertőzött gyermekek száma, azok a csecsemők, akiknél fennáll a kockázata, hogy a fertőzött anyától elkapják a fertőzést, már az 1980-as évek óta alkalmazzák a hepatitis B védőoltást. 2017-ben a hepatitis B vakcina a rutin védőoltás program részévé vált, hogy minden gyermek részesülhessen a vírus elleni védelemben.

A hepatitis B oltóanyag csak a B-típusú vírus ellen nyújt védelmet és a három adag hosszan tartó védelmet nyújt a gyermekeknek további kockázati tényezők nélkül.



## A DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) védőoltás mellékhatásai

A legtöbb babánál nem jelentkeznek mellékhatások, de minden csecsemő különböző. Kisbabájánál a következő mellékhatások közül jelentkezhet néhány, általában enyhén:

- Ingerlékenység az oltást követő max. 48 óraban;
- Enyhe láz (az oltás utáni magas láz megelőzéséről a 16/17. oldalon olvashat);
- Kis csomó az oltás helyén. Ez pár hétig is eltarthat, és lassan múlik.

Ha úgy véli, hogy egyéb reakció is jelentkezett csecsemőjénél a DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) védőoltást követően, amely aggasztja, beszéljen orvosával, védőnőjével vagy rendelője ápolójával.

A szülők és gondozók a Yellow Card Scheme programon keresztül is jelezhetik a gyógyszerek és oltások mellékhatásait. Ezt megtehetik interneten a [www.yellowcard.gov.uk](http://www.yellowcard.gov.uk) oldalon vagy a Yellow Card ingyenes segélyvonalon 0808 100 3352 (hétfőtől péntekig de. 10:00-tól du. 14:00 óráig).

### Allergiás reakciók

Nagyon ritka esetben a védőoltások allergiás reakciót okozhatnak, pl. kiütést vagy viszketést az egész testen vagy a test egyes részein. Még ritkább esetben a gyermekeknél az oltást követő néhány percen belül súlyos reakció jelentkezik, amely légzési zavart és összeesést okozhat. Ez az anaphylaxis. Egy új keletű tanulmány kimutatta, hogy kb. fél millió beadott oltás közül egy esetben lép fel anaphylaxis. Bár az allergiás reakciók aggasztóak lehetnek, ezek kezelhetők és gyors, teljes felépüléshez vezetnek.

### Rohamok

Nagyon ritka esetben a csecsemőknél roham jelentkezhet egy vagy két nappal a DTaP/IPV/Hib/Hep B (6 az 1-ben) védőoltás beadása után. Ez általában nagyon magas testhőmérséklethez köthető (lásd 16/17. oldal). Ha kisbabájának rohama van, azonnal hívja háziorvosát. A csecsemők általában gyorsan és teljesen felépülnek a rohamokból. A fiatal csecsemőknél bármikor jelentkezhetnek rohamok, így az oltást követő roham nem köthető feltétlenül az oltáshoz. Orvosa döntése, hogy gyermeke megkaphatja-e a védőoltás további adagjait. Ha elhalasztja a védőoltást, az növelheti kisbabájánál a rohamok kockázatát a DTaP/IPV/Hib/HepB (6 az 1-ben) oltást követően, mert a magas láz miatti rohamok ritkábbak hat hónapos kort megelőzően. Ezért fontos, hogy csecsemője a megfelelő korban kapja meg az oltásokat.

## Pneumococcus védőoltás (PCV)

A védőoltás az agyhártyagyulladás egyik leggyakoribb okozójával, továbbá más betegségekkel, pl. súlyos fülfertőzésekkel (otitis media) és a leggyakrabban előforduló pneumococcus baktériumok okozta tüdőgyulladással szemben nyújt védelmet. Agyhártyagyulladást, fülfertőzéseket és tüdőgyulladást a pneumococcus baktérium más, ritkább fajtái és egyéb baktériumok és vírusok is okozhatnak. Ez a védőoltás nem nyújt védelmet ezekkel az egyéb fertőzésekkel szemben.

***Kisbabájának kettő és négy hónapos korban, valamint az első születésnapot követően kell megkapnia a PCV védőoltást.***

### Mi a pneumococcus fertőzés?

A pneumococcus fertőzés az agyhártyagyulladás egyik leggyakoribb okozója, de súlyos fülfertőzéseket (otitis media), tüdőgyulladást és egyéb betegségeket is okozhat.

### A PCV mellékhatásai

10 beoltott baba közül egy vagy kettő tapasztalhat duzzanatot, pírt vagy enyhe fájdalmat az oltás helyén vagy alacsony lázat. Nagyon ritka esetben a védőoltás allergiás reakciót okozhat (lásd a 6. oldalt).



## Rotavírus védőoltás

A védőoltás a gyakori Rotavírussal szemben nyújt védeltséget, ami az alsó bélszakaszban okozhat potenciálisan súlyos fertőzést.

### *Csecsemőjének két és három hónapos korában kell beadni a Rotavírus elleni védőoltást.*

#### Mi a Rotavírus?

A Rotavírus a hányás és a hasmenés gyakori okozója csecsemőknél. Súlyos következményekkel járhat, ha kiszárad a kisbaba, ami kórházi kezelést is igényelhet. A legtöbb kisgyermek 5 éves kora előtt megkapja a Rotavírust. Körülbelül minden ötödik kisgyermeknek lesz szüksége orvosi segítségre, Észak-Írországból évente kb. 400 kerül emiatt kórházba.

#### Hogyan terjed a Rotavírus?

A Rotavírus nagyon könnyen áterjed mindenféle felülettel való közvetlen érintkezést követően, pl. játékok, kéz, piszkos pelenka. A levegőben is terjed tüszentés és köhögés útján. A kézmosás és a felületek tisztán tartása valamelyest csökkenti a vírus terjedését, de nem állítja meg teljesen.

#### Mennyire hatékony a Rotavírus védőoltás?

Bizonyított, hogy a csecsemőknél a Rotavírus megelőzésének a legjobb módja a védőoltás. Ezért vezették be a Rotavírus védőoltást az általános gyermekkori oltások közé (2013 júliusától). Azonban más is okozhat hányást és hasmenést, amivel szemben nem véd az oltás.

#### Mikor kapja meg a kisbabám a védőoltást?

Kisbabája két hónapos korban, majd három hónapos korban ismételtén megkapja a védőoltást a többi védőoltással együtt. Gyermeké 15 hetes kora után nem kezdheti meg a védőoltás sorozatot, a második adag nem adható 24 hetes kor után.





## Miért nem adható nagyobb babáknak a védőoltás?

Ahogy növekednek, néhány babánál (kb. ezerből egy) olyan betegség jelentkezik, amely elzáródást okoz a bélrendszer alsó szakaszában. Ez nagyon ritka 3 hónapos kor előtt, legtöbbször 5 és 12 hónapos kor között jelentkezik. Azonban ritka esetben (százezer beoltott csecsemőből kb. 2-nél) a védőoltás első adagját követően kialakul ez az elzáródás. Hogy csökkentsük ennek a kockázatát, az oltás első adagját nem adjuk be 15 hétnél idősebb csecsemőknek.

## Hogy adják be a védőoltást?

A Rotavírus védőoltás egy kevés folyadék, amit szájon át, fecskendővel adnak a babának, hogy könnyen le tudja nyelni.

## Mi történik, ha gyermekem kiköpi a védőoltást vagy közvetlen a beadása után hány?

A védőoltást újra beadjuk, ha kisbabája kiköpi vagy kihányja.

## A védőoltás megakadályozza a kisbabáknál a hányást és a hasmenést?

Nem. Nemcsak a Rotavírus okoz hányást és hasmenést a kisbabáknál, ezért néhány baba megbetegedhet. Azonban a védőoltás tízből nyolc babánál megakadályozza a Rotavírus által okozott hányásos hasmenéses megbetegedést. Minél több csecsemő kapja meg a védőoltást, annál nehezebben terjed a vírus.

## A védőoltás mellékhatásai

A védőoltást más országokban egy ideje már széles körben használják nagy biztonsággal. A beoltott kisbabák olykor nyugtalanok, nyűgösek vagy enyhe hasmenést kapnak.

Nagyon ritka esetben (százezer beoltott csecsemőből kb. 2-nél), a védőoltás problémát okoz a bélrendszer alsó szakaszában, a has felpuffadhat és hányás jelentkezhet, valamint a baba a mellkasához húzza a térdét, mintha fájdalmi lennének – néha véres a széklet. Ebben az esetben azonnal forduljon orvoshoz.

***Fontos megjegyezni, hogy a betegség sokkal nagyobb kockázatokkal jár, mint a védőoltás ritka mellékhatásai.***

### Kisbabám elkaphatja a Rotavírust a védőoltástól?

Nem. A védőoltásban gyengített formában van jelen a vírus, ezért nem okoz teljes betegséget. A védőoltás segíti gyermeke immunrendszerének a fejlődését, ezért amikor legközelebb érintkezik a vírussal, nem fogja megkapni a betegséget.

Lehetséges, hogy a védőoltásban lévő vírus áterjed a közvetlen hozzátartozókra piszkos pelenkán keresztül, legalább 14 napig az oltást követően. Azonban a baba oltása védelmet nyújt a Rotavírus betegség ellen az ilyen érintkezések során, még azok számára is, akiknek betegség vagy orvosi kezelés miatt gyenge az immunrendszerünk, ami ellensúlyozza a potenciális kockázatokat.

Azok, akik közvetlenül érintkeznek a nemrég beoltott babákkal, különösen ügyeljenek a személyes higiéniára, pl. kézmosás a pelenkák cseréje után.



## Meningococcus fertőzés

A meningococcus baktérium meningitist (agyhártyagyulladást) és szepszist (vérmérgezést) okozhat. A Meningococcus baktériumnak sok különböző törzse van, ebben az országban a legelterjedtebb a MenB. Kisbabájának két és négy hónapos korban ajánlják a MenB védőoltást, majd ismét az első születésnapot követően.

A MenC ellen már hosszú évek óta használunk hatékony védőoltást, amellyel sok kisgyermek és fiatalok élt, így jóformán megszabadultunk a MenC fertőzéstől, ezért a továbbiakban nem szükséges a csecsemők beoltása MenC védőoltással. Gyermek az első születésnapját követően kapja meg a MenC védőoltást (Hib-bel kombinálva). Úgy vélik, hogy a MenB védőoltás is nyújt némi védelmet a MenC betegség ellen.

### Mi a meningitisz?

A meningitisz az agy hártájának a gyulladása. Ez nyomást gyakorol az agyra. Az agyhártyagyulladás nagyon gyors lezajlású, súlyos tünetekkel jár, és akár halálos kimenetelű is lehet.

### Mi a szepszis?

A szepszis (vérmérgezés) súlyos, életveszélyes fertőzés, nagyon gyors lefolyású és még az agyhártyagyulladásnál is nagyobb a halál kockázata.

A meningitisz és a szepszis részletes tünetleírásához lásd a 18. oldalt.

### Kezelhető a meningitisz és a szepszis?

Igen, kezelhetők, de olyan gyorsan jelentkeznek a betegségek, hogy még a kezelés mellett is néhány gyermek maradandó károsodást szenved, és egyesek belehalnak a betegségbe.

### Megelőzhetők ezek a fertőzések?

Igen, a MenC fertőzés megelőzése már 15 éve sikeresen zajlik. Most már MenB fertőzések megelőzésére is van védőoltásunk.

Ez a védőoltás a MenB betegséggel, a legelterjedtebb meningococcus betegséggel szemben nyújt védeltséget. Az elmúlt években évi 50-100 Meningococcus fertőzéses eset fordult elő Észak-Írországban, ezek java részét a MenB okozta. Kisbabák és kisgyermekek kapják meg leginkább a betegséget.

### *Kisbabája 2, 4 és 12 hónapos korban kap MenB védőoltást.*

#### Vannak mellékhatásai a MenB védőoltásnak?

Egyes kisbabák:

- bőrpírt, duzzanatot vagy enyhe fájdalmat tapasztalhatnak az oltás helyén (ez pár nap alatt magától elmúlik)
- ingerlékenyek és étvágytalanok lehetnek, vagy
- belázasodhatnak.

A láz gyakori reakció a MenB védőoltásra. Emiatt nem kell aggódni. A láz megelőzhető, ha paracetamol ad babájának a 2 és a 4 hónapos MenB védőoltásokat követően. Lásd a 14–17. oldalt a láz megelőzéséről. **Fontos, hogy legyen Önénél csecsemő paracetamol, mielőtt elviszi kisbabáját az első védőoltásra.**

#### Vannak csecsemők, akiknél nem javasolt a védőoltás?

A védőoltás nem adható olyan babáknak, akiknél:

- bizonyítottan anaphylaxiás reakciót váltott ki a védőoltás előző adagja (lásd a 6. oldalt), vagy
- bizonyítottan anaphylaxiás reakciót váltott ki a védőoltás bármely összetevője.

#### Mennyire hatékony a MenB védőoltás?

A MenB fertőzésnek számos törzse van, a védőoltás a legtöbbszörrel szemben védeltséget nyújt (a törzsek kb. háromnegyedével), de nem mindegyikkel szemben. Így nagyban csökkenti az esélyét annak, hogy kisbabája megkapja a fertőzést, de egy kis esély marad arra, hogy elkapja, ezért fontos tudnia, hogy milyen tünetekre kell odafigyelnie – lásd a 18. oldalt.



# Általános kérdések a védőoltásokról

## Az oltás után mikor vihetem legközelebb úszni a kisbabámat?

Bármikor viheti úszni a kisbabáját, a védőoltást megelőzően és utána is. A közhiedelemmel ellentétben a kisbabának nincs szüksége immunizációra ahhoz, hogy úszni mehessen.

## Létezik az immunizációnak más, hatékony módja?

A kisbaba immunizációjának nincs más bizonyítottan hatékony módja. A homeopátiás gyógyszerekkel próbálkoztak még szamarköhögés elleni védetség céljából, de a módszer nem hatékony. A Homeopátiás Tagozat Tanácsa (Council of the Faculty of Homeopathy, homeopátiás minősítést szerzett orvosok bejegyzett szervezete) azt javasolja a szülőknek, hogy az általános védőoltásokkal oltassák be gyermekeiket.

## Nem terheli le túlságosan a csecsemő immunrendszerét ha egyszerre sok védőoltást kap?

Nem. Születésüktől fogva, a csecsemők immunrendszere védi őket az őket körülvevő baktériumokkal szemben. E védelem nélkül a kisbabák nem tudnák leküzdeni a baktériumok és vírusok tízezreit, amelyek bőrükön, orrukban, torkukban és beleikben találhatóak. A védelem egész életre szól.

Elméletileg egy csecsemő egyszerre kb. 10 000 védőoltásra lenne képes hatékonyan reagálni. Tehát a csecsemő immunrendszere könnyen meg tud birkózni az általános védőoltás programban kapott vakcinákkal.

## Azt hallottam, hogy higany van a védőoltásokban, ez igaz?

Már nem használnak higanyt a gyermekkori védőoltás programban alkalmazott védőoltásokban. Több mint 60 éven át minimális mennyiségű higanyt használtak az oltóanyag tartósítására. Ez alatt az idő alatt nem volt rá bizonyíték, hogy ez bármiféle kárt okozott volna. Azonban mára már kiveztették a használatát azon globális törekvés részeként, hogy a higanyt minden elkerülhető forrásban csökkentjük.

## Csecsemőim koraszülött volt. A koraszülötteknek mikor ajánlott az első védőoltás?

A koraszülöttek jobban ki vannak téve a fertőzés veszélyének. A koraszülöttek is a javasolt védőoltás program ütemezése szerint kapják az oltásokat, születésük utáni két hónapos kortól kezdve, függetlenül attól, hogy mennyire korán születtek.



## Milyen esetekben kerülendő csecsemőm beoltása?

Nagyon kevés olyan indok létezik, ami miatt kerülendő a csecsemőkori oltás. Tájékoztassa a védőnőjét, a háziorvosát vagy az ápolót, ha csecsemőjénél:

- nagyon magas láz, hányás vagy hasmenés jelentkezik az oltást megelőzően;
- a múltban rossz reakciót váltott ki egy védőoltás;
- bármire is súlyos allergia jelentkezett;
- vérzési rendellenesség van jelen;
- görcsök vagy rohamok jelentkeztek;
- rákkezelést alkalmaztak;
- immunrendszerre kiható betegség áll fenn (pl. leukémia, HIV vagy AIDS);
- bármilyen, az immunrendszerre ható gyógyszert alkalmaznak (pl. magas dózísú szteroid, szervátültetést követő rákkezelés);
- bármilyen egyéb súlyos betegsége van.

Ez nem mindig jelenti azt, hogy kisbabája nem kaphat védőoltást, de segít az orvosnak vagy ápolónak eldönteni, hogy melyek a megfelelő oltóanyagok a baba számára, és hogy szükséges-e további tanácsot adniuk. A családban előforduló betegségek sohasem indokolják a csecsemőkori védőoltások kerülését.

## Hogyan előzhetem meg a magas lázat a MenB védőoltást követően?

Egyes csecsemők belázasodhatnak ( $37,5^{\circ}\text{C}$  fölötti testhőmérséklet) a védőoltások beadása után. Ez gyakoribb a MenB védőoltás után. Ennek megelőzésére javasolt három adag csecsemő paracetamol beadása a 2 és a 4 hónapos kori MenB védőoltásokat követően. A paracetamol csökkenti a láz, az ingerlékenység és az általános rossz közérzet (az injekció helyén tapasztalt fájdalmat is beleértve) kialakulásának a kockázatát a MenB védőoltást követően. **Fontos, hogy legyen otthon csecsemő paracetamol, mielőtt elviszi kisbabáját az első védőoltásra.** Ha gyermeke belázasodik a három hónapos korban kapott oltást követően, akkor is adhat neki paracetamolt.

## Hol kaphatok csecsemő paracetamolt?

A paracetamol folyadék széles körben kapható gyógyszertárokban és szupermarketekben. Saját márkáját is vehet, ami általában olcsóbb, vagy más márkát, pl. Calpol®-t. A márka nem számít, az a lényeg, hogy a csecsemő számára megfelelő erősségű készítményt vegyen.

## Mikor adjam be a paracetamolt a kisbabámnak?

Az első dózist adja be, ahogy hazaér vagy a MenB oltást követően mihamarabb. A második dózist az első után 4-6 órával adja be, a harmadik dózist pedig 4-6 órával a másodikát követően. Ne adja be az első dózist az oltás beadását megelőzően, mert az ápolónak ellenőriznie kell, hogy gyermeke nem mutatja-e olyan fertőzés jelét, ami miatt néha el kell halasztani a védőoltást.

## Mennyi paracetamolt adjak?

Minden dózis 2,5ml. A gyógyszeresüveghez rendszerint adnak mérőfecskendőt vagy kanalat a helyes adagolás érdekében (lásd alább).

## A csecsemő paracetamol oldat (120mg/5ml) adagolása és beadási ideje a 2 és 4 hónapos védőoltásokat követően

Kisbaba kora	Dózis 1	Dózis 2	Dózis 3
2 hónapos korban/ 4 hónapos korban	Egyszer 2,5 ml fecskendővel vagy kanállal (kisebb vége) a lehető leghamarabb a védőoltás	Egyszer 2,5 ml fecskendővel vagy kanállal (kisebb vége) 4–6 órával az első dózist követően	Egyszer 2,5 ml fecskendővel vagy kanállal (kisebb vége) 4–6 órával a második dózis

Fontos, hogy gyermeke a javaslat szerint a paracetamol mindhárom dózist megkapja az első két MenB oltást követően a láz kockázatának a csökkentésére.

Ha kisbabája a beadott paracetamol több, mint felét kiköpi pár perccel azután, hogy beadta neki, azonnal újra beadhatja az eredeti mennyiséget.

## Biztonságos a paracetamol használata ilyen kis babáknál?

Igen, a paracetamol biztonságosan használható két hónapos csecsemőknél. A szakemberek\* azt javasolták, hogy a két hónapos kori védőoltást követően biztonságos a paracetamol használata 48 órán keresztül (legalább 4 órát kihagyva két dózis között, legfeljebb napi 4 dózis mellett).

Ennek az az oka, hogy az ilyenkor jelentkező enyhe láz nagy valószínűséggel a védőoltásnak tudható be és nem fertőzés okozta, a paracetamoltól pedig jobban érzi magát a kisbaba. Némely régebbi paracetamolos doboz más tanácsot tartalmazhat, de az újabb dobozokban már az új javaslatok találhatók, ezeket kövesse.

\*A Védőoltások és Immunizáció Vegyesbizottságának és a Humán Gyógyszerek Bizottságának a javaslata.

### Mit tegyek, ha gyermekem a három adag paracetamol követően is lázas?

Egyes csecsemők még a paracetamol ellenére is belázasodnak az oltást követően. Ha a három dózist követően még lázas a gyermeke, de különben jól van, folytassa a paracetamol használatát 48 órán át az oltás beadásától. Legalább 4 órát hagyjon ki két dózis között, legfeljebb napi 4 dózis mellett. Gondoskodjon róla, hogy gyermekének ne legyen túl melege, ne adjon rá sok rétegben ruhát és ne takarja be rétegesen, adjon neki sok folyadékot.

Ha bármikor aggódik kisbabája végett, bízson megérzéseiben és beszéljen házi orvosával.

Ha az oltást követő 48 órán túl is lázas a kisbabája, vagy aggódik, hogy nincs jól, kérjen tanácsot házi orvosától.

### A láz felismerése és kezelése.

Ha forrónak érzi csecsemője arcát és felhevültnek, kipirultnak tűnik, valószínűleg lázas. Hőmérővel ellenőrizze a testhőmérsékletét (a láz 37.5°C felett jelentkezik).

A csecsemők és a kisgyermekek viszonylag gyakran belázasodnak. Ez általában a fertőzések kísérő tünete. Néha előfordul, hogy a láz görcsös rohamot idéz elő. Ez bármilyen láz esetében előfordulhat, akár fertőzés vagy a védőoltás következtében. Ezért fontos tudnia mi a teendő láz esetén.





Ne feledje, a betegségek gyakrabban okoznak lázat, mint a védőoltások.

### Láz kezelése

1. Ne hagyja túlmelegedni kisbabáját, ügyeljen rá, hogy:

- ne legyen rajtuk túl sok ruha vagy túl sok takaró;
- ne legyen túl meleg az a szoba, ahol a baba tartózkodik (ne legyen hideg sem, csak kellemesen hűvös, 16–20°C körül).

2. Adjon sok folyadékot a kisbabának.

3. Adjon csecsemő paracetamolt a babának (cukormenteset kérjen). A két és a négy hónapos korban adott oltások részeként gyermeke megkapja a MenB védőoltást. Ezt követően javasolt három dózis csecsemő paracetamol beadása, akkor is, ha nem lázas a baba, 4-6 óránként (lásd 14–17. oldal). Ha gyermeke belázasodik a három hónapos korban kapott oltást követően, akkor is adhat neki paracetamolt.

***Ne feledje, 16 éves kor alatt nem adható aszpirin tartalmú gyógyszer.***

Azonnal hívjon orvost, ha gyermekének:

- nagyon magas a láza (39°C vagy magasabb);
- görcsös rohama van.

Ha gyermekének görcsös rohama van, fektesse oldalára biztonságos helyen, mert rángatózhat a teste.

# A meningitisz és a szepszis felismerése

A MenB, a Hib és a Pneumococcus védőoltás a meningitisz és a szepszis (vérmérgezés) különböző típusaival szemben nyújtanak védelmet. Léteznek olyan típusai is ezeknek, amelyek ellen nincs védőoltás, ezért fontos, hogy figyeljen oda a jelekre és a tünetekre.

A meningitisz az agyhártya duzzanatához vezet. Ugyanazok a baktériumok szepszist (vérmérgezést) is okozhatnak. Az agyhártyagyulladásos vagy vérmérgezéses gyermekek pár órán belül nagyon súlyosan megbetegedhetnek. Ha nem kezelik, mindkét betegség halálos is lehet. A meningitisz korai tünetei enyhék és a megfázás vagy az influenza tüneteivel hasonlók, pl. magas testhőmérséklet (37,5°C fölött), nyugtosság, hányás, étvágytalanság. Azonban fontos odafigyelni az alább felsorolt tünetekre.

Csecsemőknél a meningitisz fő tünetei között jelentkezhet:

- panaszos sírás magas hangon
- ingerlékeny, ha felveszik
- lüktető kutacs (a fejen található lágy rész)
- álmos, lankadt, nehéz felébreszteni
- lagymatag és fásult vagy merev, szaggatott mozdulatokkal
- nem eszik, hány
- sápadt, foltos vagy kékülő bőr
- rángatózás vagy rohamok
- láz



És a szepszis fő tünetei között jelentkezhet:

- gyors vagy szokatlan légzés
- sápadt, foltos vagy kékülő bőr
- láz, hideg kéz és láb
- remegés
- nem eszik, hány
- vörös vagy lila foltok, amelyek nem halványodnak nyomás alatt (végezze el az alábbi pohár-tesztet)
- izomfájdalom vagy súlyos ízületi- vagy végtagfájdalom okozta ingerlékenység
- petyhüdség
- súlyos álmatagság

***Ha erősen rányom egy poharat a szepszis kiütésre, a kiütés nem halványul el, a poháron keresztül is látható. Ha erősen***

***rányom egy poharat a szepszis kiütésre, a kiütés nem halványul el, a poháron keresztül is látható. Ebben az esetben azonnal hívjon orvosi segítséget.***



Fontos megjegyezni, hogy nem mindenkinél jelentkezik az összes felsorolt tünet. Ha valakinél jelentkeznek a fenti tünetek közül néhány, különös tekintettel a vörös vagy lila foltokra, sürgősen kérjen orvosi segítséget. Ha nem éri el azonnal orvosát, vagy a tanácsot követően is vannak aggódalmi, bízzon megérzéseiben és vigye gyermekét a legközelebbi kórház sürgősségi osztályára.

## Nagyobb gyermeknél , fiataloknál és felnőtteknél a meningitisz fő tünetei között szerepelhet:

- merev nyak (ellenőrizze, hogy a beteg meg tudja-e puszilni a térdét vagy a térdével meg tudja-e érinteni a homlokát)
- súlyos fejfájás (ez önmagában még nem indokolja az orvosi beavatkozást)
- erős fénnyel szembeni érzékenység
- hányás
- láz
- álmoság, fásultság vagy zavarodottság
- bőrkiütés
- rángatózás vagy rohamok

## És a szepszis fő tünetei között jelentkezhet:

- álmoság, fásultság, üresség érzés, vagy zavarodottság (a szepszis egy kései tünete)
- súlyos fájdalom a karban, lábban és az ízületekben
- nagyon hideg kéz és láb
- remegés
- gyors légzés
- vörös vagy lila foltok, amelyek nem halványodnak nyomás alatt (végezze el a 19. oldalon bemutatott pohár-tesztet)
- hányás
- láz
- hasmenés és hasgörcs

## Hol kaphatok további tájékoztatást?

A Meningitis Research Foundation és a Meningitis Now szervezetek a meningitisről adnak tájékoztatást.

A Meningitis Now 24 órás ingyenes segélyvonala a 0808 80 10 388 számon elérhető, vagy lásd: [www.meningitisnow.org](http://www.meningitisnow.org)

A Meningitis Research Foundation 24 órás ingyenes segélyvonala a 080 8800 3344 számon elérhető, vagy lásd: [www.meningitis.org](http://www.meningitis.org)

Tanácsért fordulhat háziorvosához, védőnőjéhez vagy a rendelő ápolójához is.



# Védőoltások kisbabáknak 12 és 13 hónapos kor között

A következő védőoltásokról a Védőoltások kisbabáknak az első születésnapot követően c. útmutatóban talál tájékoztatást. Az útmutatót elküldik Önnek, mielőtt gyermekénél esedékesek lennének ezek az oltások, vagy tekintse meg a [www.publichealth.hscni.net](http://www.publichealth.hscni.net) weboldalt, vagy érdeklődjön védőnőjénél.

## MMR védőoltás

Az MMR a kanyaróval (M), a mumpszsal (M) és a rubeolával (R; rózsahimlő) szemben védi gyermekét.

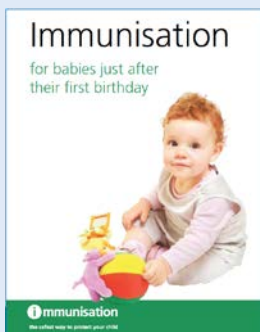
***Kisbabájának az első születésnapja után közvetlen esedékes az MMR védőoltás.***

Gyermeke az iskola elkezdését megelőzően kapja meg az MMR második dózisát.

## Pneumococcus védőoltás

A védőoltás leírását a 7. oldalon találja, gyermekének 3 dózisra lesz szüksége.

***Gyermeke a Pneumococcus védőoltás 3. dózisát első születésnapja után kapja.***



## Hib/MenC védőoltás

Gyermekeének kombinált Hib/MenC védőoltásra lesz szüksége a Meningococcus C fertőzések ellen és a B-típusú Haemophilus influenzae (Hib) elleni védelem fokozásához. Az oltás adag hosszabb távú védettséget nyújt a teljes gyermekkorra a meningitisz és a szepszis két okozója ellen.

***Kisbabájának az első születésnapja után közvetlen esedékes Hib/MenC emlékeztető védőoltás.***

## MenB védőoltás

A védőoltás leírását a 12. oldalon találja, gyermekének 3 dózisra lesz szüksége.

***Gyermeke a MenB védőoltás utolsó dózisát első születésnapja után kapja.***



# Általános gyermekkori védőoltások beosztása

Oltás időpontja	Betegség, amely ellen védettséget biztosít	Hogy adják be
2 hónapos korban	Diphtheria, tetanusz, pertussis (szamárköhögés), polio, Hib és hepatitis B (6 az 1-ben)* Pneumococcus fertőzés Rotavírus Meningococcus B fertőzés	Egy injekció Egy injekció Szájon át Egy injekció
3 hónapos korban	Diphtheria, tetanusz, pertussis, polio, Hib és hepatitis B (6 az 1-ben)* Rotavírus	Egy injekció Szájon át
4 hónapos korban	Diphtheria, tetanusz, pertussis, polio, Hib és hepatitis B (6 az 1-ben)* Pneumococcus fertőzés Meningococcus B fertőzés	Egy injekció Egy injekció Egy injekció
Első születésnapot követően	Kanyaró, mumpsz és rubeola Pneumococcus fertőzés Hib és meningococcus C fertőzés Meningococcus B fertőzés	Egy injekció Egy injekció Egy injekció Egy injekció
2 éves kortól évente P7-ig	Influenza	Orr spray vagy injekció
3 éves és 4 hónapos korban	Diphtheria, tetanusz, pertussis és polio Kanyaró, mumpsz és rubeola	Egy injekció Egy injekció
12-13 éves lányok	Humán papillomavírus okozta méhnyakrák 16- és 18-as típus, és genitális szemölcs 6- és 11-es típus	Két injekció 6 hónapon belül
14-18 éves korban	Tetanusz, diphtheria és polio Meningococcus ACWY fertőzés	Egy injekció Egy injekció

\*A 2017 augusztusa előtt született csecsemők a diphtheria, tetanusz, pertussis, polio és Hib elleni védőoltást kapják.

Ha gyermeke nem kapta meg a fenti oltások bármelyikét, beszéljen háziorvosával vagy védőnőjével.

Védőoltásokról további tájékoztatásért lásd:

[www.publichealth.hscni.net](http://www.publichealth.hscni.net) vagy  
[www.nhs.uk/vaccinations](http://www.nhs.uk/vaccinations)

A Public Health England kiadványa alapján, utánnymás annak engedélyével.



**Public Health Agency**  
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.  
Tel: 0300 555 0114 (local rate).  
[www.publichealth.hscni.net](http://www.publichealth.hscni.net)

Find us on:

